

Schaffalitzky de Münckadell, C.:

Studie over Søkrigskunst
paa Søværnets Officersskole.

7. 11. 1922.

Diskussion 14. 11.

Fundley af:

C. G. Bastrup og

E. M. Dahl.

7/10 22

Studiet af Søkrigskunst

paa

Søværnets Officerssskole.

af Kaptejn Schaffulitzky de M.

Siden Søværnets Officerssskole blev oprettet i 1903 har Studiet af Søkrigskunst været drevet systematisk, men der kan nu være god Grund til at spørge sig om den Plads, som Søkrigskunsten indtager paa Skolen, vil være den rette.

Den Officerssskole, der blev skabt i 1903 - og som med uvæsentlige Ændringer har bevaret sin Karakter siden da - kan i det Hele og Store betegnes som en Fortsættelsesskole og ingen Specialskole. Dens Maal har været at give Eleverne en videre Uddannelse paa alle Punkter, og dens Lærefag er derfor saavel tekniske som ikke tekniske.

I Modsetning til Hærens Officerssskole gennemgaas den af alle Søofficerer uden Undtagelse, og man har endog knyttet Bestemmelsen om, at man ikke kan avancere til en højere Grad, uden at have gennemgaaet Skolen og bestaaet dens Afgangseksamen, til den.

Ved den nye Forsvarsordning er dette Billede endog skarpere fremhævet, idet man nu har gjort Kadetskolen 3aarig, og derfor har henlagt Sprogstudiet ogsaa til Officerssskolen. Den nye Skoleplan skal imidlertid først udarbejdes endelig i Skolekommissionen, og jeg har derfor tilladt mig at tage Ordet i Aften for at fremsætte mine Synspunkter, der er baserede paa en 4aarig Lærervirksomhed i Strategi ved Skolen.

Saaledes som Sagen staar for mig, mener jeg, at man i langt højere Grad end forhen og end planlagt skål gøre Søkrigskunsten til Skolens Hovedfag, eller med andre Ord, at man skal fastsætte Studiet af Søkrigskunsten uden Hensyn til de andre Fag, der da maa nøjes med de Timer, der bliver tilovers. Hvis

man fastholder, at Skolen skal være toaarig, og at Timeantallet i det væsentlige skal være det samme som nu - og det maa man vistnok fastholde af mange forskellige Hensyn -, da maa sandsynligvis baade Omfang og Undervisningsmetode ganske omlægges for de tekniske Fags Vedkommende.

Det vil da først og fremmest være naturligt at diskutere, om Studiet af Søkrigskunsten virkelig har saa stor Betydning, som jeg her tillægger det. At man i Udlandet tillægger det saa stor Betydning, som jeg om lidt skal vise, behøver jo ikke at betyde, at vi ogsaa skal gøre det - vi er jo en Sømagt med ganske specielle Opgaver og begrænset Vandomraade, hvoraf man maaske kunde slutte, at vi kunde affinde os med kun at studere enkelte af Søkrigskunstens Problemer.

Søkrigskunsten falder i to Dele: Strategien og Taktikken, og jeg skal først behandle Spørgsmaalet om Omfanget af Studiet i Strategi.

Strategien, som maritim Strategi, er ung i sin Udvikling, dens systematiske Studium er kun smaa 50 Aar gammel, og der er intet mærkeligt i, at man har haft noget vanskeligt ved at tillægge den den Betydning, som man i de store Lande tillægger den.

Studiet hviler i det Hele og Store paa Studiet af Søkrigshistorien. Ved at analysere denne, vil forskellige Hovedprincipper gøre sig gældende, og ved at behandle disse - om jeg saa maa sige - filosofisk, saaledes som Clausewitz og Jonuui gjorde det, samt tillige at tage de til Raadighed staaende Magtmidler med i Betragtning, fremstaar det, man i al Almindelighed kalder Doktrinen.

Ved første Opkast maa Doktrinerne nødvendigvis skuffe. Man forbavses over, at man ikke kan faa Krigens Lære ind i faste Rammer, thi for alle staar begribeligvis det, man har kaldt "Recepten til Sejr", som det ideelle, og vilde selvfølgelig ogsaa være det, om en saadan kunde fremskaffes. Analyserer man de Grundsætninger, der er til at fæstne i fast Form paa Papiret, skuffes man ved deres Simpelhed. At Vejen til Sejr gaar gennem

Ting som Kræfternes Koncentration er jo ganske indlysende, det ved enhver, om jeg saa maa sige, fra det daglige Liv, ligesom Idealet, at isolere Fjenden og slaa ham enkeltvis, er en saa selvfølgelig Sag, at man skulde synes det var unødigt at lære Folk det - eller at man da ialtfald kunde afgøre dette Studium paa et Par Timer.

Efter min Opfattelse er det ej heller Doktrinen selv, der volder Vanskeligheder, naar den vel at mærke er udviklet, men den Anvendelse Doktrinen skal have.

Studerer man f.Eks. Verdenskrigens Historie, da vil man af strategiske Fejlgreb f.Eks. finde Iværksættelsen af Dardaneller-ekspeditionen som en Række af strategiske Fejlgreb paa engelsk Side. Man syndede her imod Læren om Kræfternes Koncentration ved ikke at forberede Ekspeditionen og slippe den løs i fuldt forberedt Stand som et mægtigt Naveslag, men satte den tværtimod an stykkevis, saaledes at Fjenden blev averteret og udviklede sit Forsvar i samme Forhold som Angrebekraften steg. Ganske det samme gælder den tyske Undervandsbaadskrig, hvor ogsaa Læren om Overraskelsens Betydning og Kræfternes Koncentration forblev upaaagtet.

Ingen af de ledende sømilitære Myndigheder var selvfølgelig ukendte med disse Læresætninger, men det var Anvendelsen af disse der glippede, og det er netop i Anvendelsen, at Læresætningerne bliver vanskelige.

Enhver militær Situation indeholder i sig en Række af Krav, der maa klassificeres, saaledes at det primære tilkendes den Rolle, det skal have, og det sekundære trænges tilbage i den Baggrund, hvor det hører hjemme. Kravene er ikke alle militære; de kan være politiske og kommercielle, og de er muligvis - hvad der gør Opgaven sværere endnu - berettigede. Da Cerveras Eskadre ventedes paa sin Vej over Atlanten, genlød den amerikanske Atlanterhavskyst af de ubeskyttede Handelscentrers Krav om Beskyttelse - Krav, der, om de adlødes, vilde have reduceret den amerikanske Flaade til en blot og bar Havneforsvarsstyrke, og

som vilde have spillet Cervera Koncentrationen i Hænde, uden at han havde rørt en Finger derfor. De samme Krav genlød under Verdenskrigen fra de engelske Østkystbyer og de store Konvojer.

Evnen til at tænke klart og logisk i en saadan Situation, naas kun ved en forudgaaende intens Fordybelse i Emnet. Ubevidst og uvilkaarlig vil deraf opstaa den rette Værdsættelse af det principale i Situationen. Man maa her erindre, at Strategien aldrig vil formaa andet, end at angive en Situations normale Forløb - Afvigelserne vil altid forrykke det normale, og til at bedømme disse Afvigelser har den militære Fører ikke andet end et forudgaaende Studium af Krigen.

Men denne Fordybelse i Emnet faas først og fremmest ved Studiet af Søkrigshistorien, og dernæst ved at anvende Filosofiens forskellige Veje paa denne.

Studiet af Søkrigshistorien er derfor Udgangspunktet for Studiet af Strategien og overalt, hvor man for Alvor studerer Strategi, begynder man da ogsaa med dette Studium.

Det videre Studium af Strategien bør dernæst sætte alle de af Søkrigshistorien rejste Problemer under Diskussion. Vel er Strategiens Principper evige, men de Former, under hvilke Strategien kommer til at virke, er Funktioner af den Tid, vi leve i. Det er nu mulig f. Eks. at udstrække en strategisk Koncentration til en Bredde, men tidligere vilde have kaldt en strategisk Spredning, takket være Radiotelegrafien og Luftopklaringen, og Sæmmespillet mellem de enkelte Vaaben er selvfølgelig afhængig af, hvad disse Vaaben er. Derfor bør den filosofiske Fordybelse i Emnet i allerhøjeste Grad tage Hensyn til de forhaandenværende Midler, uden at Maalet derfor er blot en Millimeter forrykket fra, hvad det har været fra Arilds Tid.

Men Studiet af Strategien rækker langt videre; det omfatter ogsaa Evnen til at omsætte sine Tanker i Handling.

For at gøre dette kræves der først og fremmest en klar og praktisk Terminologi, der med et bestemt Udtryk karakteriserer en og kun en Operation. En Misforstaaelse, som den Kommandør-

kaptajn Paludan gjorde Kommandør Gardes Ordre til Demonstrationen mod Eckernførde til Genstand for i 1849, bør ikke kunne finde Sted, naar Sagerne er gennemtænkt, og navnlig gennemdiskuterede i Fredstid. Men det er ikke alene den Højstkommanderende, der bør besidde denne Evne, hans Medarbejdere der omgiver ham bør besidde den, saaledes at et blot og bart Vink fra den Højstkommanderende hurtigt og korrekt kan omsættes i de til Situationen nødvendige Ordre.

Denne Evne udvikles igennem det, man i Almindelighed kalder Studier og Øvelser i Generalstabstjeneste, og drives med største Iver hele Verden over. Det er urigtigt at tro, at denne Skole kun har sin Betydning for den Række af udvalgte, der udgør Staben, enhver Officer bør besidde den, da han paa sin Post er den Højstkommanderende og dette forrykkes ikke ved, at man rekruterer Stabene og Anførerne fra de dygtige blandt de dygtige.

De militære Situationer, der kan opstaa, bør behandles ved Søkrigsspil, der ikke alene bør drives paa Skoler, men ogsaa i enhver større Forsamling af Officerer. De ledende bør til Stadighed stille de dem underlagte Officerer Opgaver, der tager Sigte paa de Situationer, der kan tænkes at opstaa, under de Forhold, hvori den Formation, de tilhører, kan tænkes at komme til at virke og diskutere Opgaven med dem indgaaende. Herved lærer den Højstkommanderende sine Officerer at kende og de ham, og der vil fremavles en fast og klar Opfattelse hos hver eneste Officer af, hvad der kan opnaas med de forhaandenværende Midler. Søkrigsspil drives da ogsaa med den allerstørste Interesse i alle Mariner - saaledes vil man i det tyske Marinearkivs Fremstilling af Krigen i Nordsøen se, at Studiet af Flaadens Optræden hvilede blandt meget andet paa et umiddelbart før Krigen afholdt Søkrigsspil.

Foruden disse Grene bør Studiet af Strategien omfatte et grundigt Kendskab til de ledende Principper for Organisation. Begrebet Enhed i Kommando vil bl.a. klart fremgaa af dette, og Studiet har sin største Betydning for en sikker Vurdering af

Fjendens og egne Kræfter.

Endelig bør Studiet af eget Lands Militargeografi være en *conditio sine qua non*. De strategiske Ejendommeligheder ved alle et Lands Farvandsafsnit bør staa alle klart, ligesom den eventuelle Fjendes Territorium bør studeres og indgaaende belyses.

At Studiet af Strategien har sin ganske overordentlige Betydning, ogsaa for en lille Stat som vor, synes mig umiddelbart indlysende. De Forhold under hvilke en militær Situation udvikler sig er af ganske samme Betydning, enten Landet er lille eller stort. De Krav, jeg omtalte før, der lød baade under den spansk-amerikanske Krig og Verdenskrigen om Beskyttelse, kan ligesaagodt lyde fra danske Havnestæder, som fra amerikanske og engelske - snarere vil de lyde højere, naar Krigsmagten er lille, end naar den er stor, og de strategiske Overvejelser, hvormed de bør mødes, er ganske identiske, enten Landet er stort eller lille. Maalene for en dansk Krigsmagt kan være anderledes, end for en Stormagts - og Midlerne er det desværre ogsaa -, men baade Maal og Midler vil der altid være, med det mellem dem værende Forhold.

Ved Siden af Strategien omfatter Studiet af Søkrigskunsten ogsaa Studiet af Taktikken.

Taktikken omfatter den formåle Taktik og den anvendte Taktik.

Formåltaktikken indtager for en saa lille Flaades Vedkommende som den Danske kun en ringe Plads. Her spiller de specielle Forhold en betydelig Rolle, hvad der klart fremgaar af vore Eskadregøvelser. De enkelte Formationers Ejendommeligheder bør selvfølgelig klart belyses, men dette kræver ikke store Studier.

Derimod kræver Studiet af den anvendte Taktik langt mere. Studiet bør omfatte de enkelte Vaabens historiske Udvikling og Sammenspillet imellem dem, og de ledende taktiske Principper.

Grundlaget er ogsaa her Søkrigshistorien, men da Vaabnenes øjeblikkelige Standpunkt er af største Betydning, er Studiet mindre vigtigt i dette Tilfælde, end for Strategien. Hertil kom-

mer, at de Doktriner, der udvikles i Strategien, ogsaa i mangt og meget gælder for Taktikken. Strategisk Koncentration og taktisk Koncentration hviler paa samme historiske og filosofiske Deduktion, men Maaden, hvorpaa Principperne kommer til Anvendelse, er langt mere en Funktion af Tiden, end for Strategiens Vedkommende.

Linjeskibstidens langskibs Beskydning, der en lang Tid paa Grund af Skibstyper og Vaaben var kommen ud af Kurs, hviler paa Princippet om Kraftens Koncentration, der er identisk med det fra Strategien kendte, men Anvendelsen, Maaden hvorpaa dette udføres, har gennemløbet en Cirkel fra Linjeskibet til Dreadnaughten.

I Midten af Aarhundredet var det umuligt med de stævnbevæbnede Skibe at udføre Kraftkoncentrationen; først da Vaabnernes Udvikling havde hidført det bredsidebevæbnede Skib, vendte man tilbage til den tidligere Maade.

Studiet af Taktikken forekommer mig derfor ikke saa vigtigt, som Studiet af Strategien, om det end maa studeres baade indgaaende og grundigt.

Skal man dernæst undersøge i hvilken Retning en Officers Uddannelse bør gaa, da forekommer det mig indlysende, at Studiet af Søkrigskunsten maa rangere langt foran de andre Studier. Logisk set forekommer det mig indlysende, fordi enhver Officers Maal maa være at blive Chef, og fordi enhver Befalingsmand i og for sig paa sit maaske begrænsede Felt kan og bør være en Chef. Men en Fører, han være sig stor eller lille, er ikke specialiseret; han omfatter alle Grene af sin Profession, ligesom Søkrigskunsten gør det.

At negligere Studiet af de tekniske Fag er ligesaa urigtigt, som at negligere Studiet af Søkrigskunsten, men det lader sig nu engang ikke gøre at omfatte alle Specialiteter.

De tekniske Videnskaber har desuden den Omstændighed ved sig, at deres Resultater stadig forandres. Uddanner man en Officer paa et givet Tidspunkt til Specialist i en af de tekniske Videnskaber, kan han ikke blive staaende derved! Han maa stadig følge med Tiden og holde sig à jour med dennes tekniske Resulta-

ter. Det maa da efter min Mening være, tilstrækkelig at give ham et solidt Grundlag om Teorien, og da lade ham arbejde videre paa dette Grundlag. Begrænsningen af dette Grundlag er det svære. Da jeg gik paa Officersskolen lærte man os at beregne et Skibs Displacement ved Hjælp af Simpsons Formel, og at konstruere Hængebroer - nyttig Videnskab for en Skibskonstruktør og en Brobygger, men unyttig for en Officer. Den tekniske Undervisning bør derfor efter min Mening begrænses langt mere til Resultater, end til Materielstudier. Lærer man iaar en Officer et Distanceapparat til en Torpedo, er dette kasseret næste Aar, og hans Videnskab unødigt paa dette Omraade. Men at der skal et Distanceapparat til, bør han vide og Hovedgangen i dets Udvikling ligeledes - , kommer han ud som Torpedoefficer, maa han selv studere de Torpedoenheder, der haves ombord i Skibet, og han vil uden Vanskelighed kunne gøre det.

Jeg er ikke blind for, at det vilde være Idealet, at en Officer foruden Principper lærte Materiellet paa Officersskolen, men hvorfor skal han saa ikke paa Officersskole med regelmæssige Mellemrum hver 4de Aar for Eksempel.

Det gælder her efter min Mening at fastslaa, hvilket der er en Officers virkelige Speciale og gøre Undervisningen paa dette Punkt aldeles udtømmende. Dette Speciale er og bliver Søkrigskunsten. Ved Siden heraf kommer Artilleri- og Søminevæsen, men Søkrigskunsten er Nummer eet og bør være Nummer eet.

I vor Tid, hvor det bliver vanskeligere og vanskeligere at være Officer, forekommer det mig af allerstørste Betydning at skabe et virkeligt Speciale for Søofficeren. Artilleri og Søminevæsen kan aldrig blive dette udenfor ganske enkelte - en dygtig Ildleder er ikke Specialist; han er en dygtig Søofficer, der er sat til den Tjeneste, og som har studeret det ham underlagte Materiel, Artillerispecialisten, der bør kunne beregne Skydetabeller og konstruere Kanoner, er milevidt fra ham. Men Chefen, der fører Skibet, bør være Specialist paa Søkrigskunstens Omraade; ingen af Strategiens og Taktikkens Problemer bør være ham fremmed,

thi maaske bliver det ham, hele Situationen kommer til at hvile paa, enten ved en Forandring i den forhaandenværende Situation, eller ved en Detachering. Maaske staar han i næste Øjeblik overfor Løsningen af en Opgave, der kræver baade udenrigspolitisk Kundskab og diplomatisk Smidighed af ham - jeg skal erindre om Colomb's Ord, at ofte i Englands Historie sad der en uduelig Leder paa Ministertaburetten, medens den virkelige Diplomat gik op og ned af Orlogsskibets Skanse.

Det bliver ogsaa mere og mere nødvendigt for Søofficeren at være Indehaver af en virkelig Specialitet. For Ingeniøren er den given som Funktion af hans Stilling; den bør ogsaa være det for Søofficeren. Den stadige Højnelse af Underofficersstanden kræver det ogsaa, den kommende Dæksofficersstand vil her repræsentere en Fare for Officersstanden, hvis denne ikke paa et bestemt Omraade er den absolute Autoritet.

Det forekommer mig derfor ganske indlysende, at man bør gennemføre Studiet af Søkrigskunst i hele sin Udstrækning paa Officersskolen, for at skabe et virkeligt Specialstudium for Officererne, og man bør her i Modsætning til de tekniske Fag erindre, at dette Specialstudium altid vil være den færende Officers Specialstudium, lige til han forlader Tjenesten. Ja, mere end det, det bliver hans Specialstudium i stigende Grad jo højere han kommer i Modsætning til de tekniske Fag.

Den franske Admiral de Guyedon kalder Søkrigskunsten i sin Rapport om den franske Ecole superieure de la marine ganske træffende for "L'art de vieillir" - Kunsten at ældes, og netop i dette ligger for mig Sagens Kærne. Det er et Studium, der maa drives stadig mere og mere intenst, jo ældre man bliver, og man kan derfor ikke begynde det tidligt nok, og ikke drive det systematisk og indgaaende nok.

Man kan sige hertil, at naar man anfører, at de tekniske Fag kun kan bibringe sin Dyrker den øjeblikkelige Viden, som er en Funktion af Teknikkens Standpunkt i det Øjeblik, man gennemgaar det foreliggende Kursus, saa gælder dette ogsaa om Søkrigskunsten,

men dette er efter min Mening ganske urigtigt. Studiet af Søkrigskunsten maa ganske vist give den, der dyrker det i det bestemte Øjeblik, dets øjeblikkelige Billede, ligesom de tekniske Videnskaber, men Søkrigskunstens Billeder veksle ikke paa langt nær saa hurtigt, som Teknikken. Det man bør lære Officerer, der gennemgaar Officersskolen, er først og fremmest Doktrinen, men dernæst at tænke selvstændigt og arbejde selvstændigt. I mangt og meget svarer dette til det store Maal af Grundbegreber og grundlæggende Teori, man forlanger af en Ingeniør - for dernæst at forvente, at han selv arbejder videre og holder Skridt med Tiden. Men der er den Forskel, at den grundlæggende Teori paa Søkrigskunstens Omraade paa Grund af sin filosofiske Karakter kræver langt mere Modenhed og Erfaring overfor Livet, end Grundteroiien for de tekniske Videnskaber. Der kræves ikke et Milligram af Verdenserfaring eller af Menneskekundskab for at forstaa et matematisk Problem, der kræves blot Flid og Intelligens, men der kræves et langt langt større selvstændigt Arbejde for at forstaa og udnytte et strategisk Problem. Det vil være fuldkommen umuligt at diskutere den pythagoræiske Læresætning - den er givet -, men det vil være i allerhøjeste Grad muligt at diskutere Loven om Concentration og Spredning - ja, det vil være mere end muligt, det vil være nødvendigt, thi Sætningen som Sætning betragtet er latterlig selvfølgelig og indlysende; den Maade den skal anvendes paa er det langt fra, og kræver dyb Eftertanke og stærk personlig Indsats.

Det vilde herefter være interessant at se, hvorledes Forholdene er i andre Lande, da naturligt i Sverig og Norge.

Sverig.

Skolen er her delt i 2 Afdelinger:

almänna kursen og
fortsättningskursen,

og Timeplanen er her:

	<u>Almänna</u>	<u>Fortsättning</u>
Strategi	5	3
Taktik	4½	3
Kystbefæstningslære	1½	-
Landkrigskunst	1½	1½

	<u>Almänna</u>	<u>Fortsättning</u>
Militær Kystgeografi	1½	1½
Artilleri	2½	-
Torpedlære	2	-
Minelære	1½	-
Fysik	2½	3
Matematik	2	-
Marineorganisation	-	3
Navigation	1½	3
Retslære	-	2
Skibsbygningskunst og Maskinlære	-	1½
Krigsspil	-	2
Luftkrigskunst	-	1½

Timeantallet pr. Uge første Aar 26 Timer,

andet Aar 19 - ;

altsaa ialt 45 Timer og Søkrigskunsten (hvorunder Kystbefæstningslæren, Kystgeografi og Marineorganisation medtages) spænder over 26½ Time, altsaa c. 58%.

Hertil skal dog bemærkes, at Fortsættningsskuret er delt i 3 specialiserede Retninger:

Stabsafdeling,

Artilleriafdeling og

Torpedo-og Mineafdeling.

Den svenske Søkrigshøjskole kan altsaa karakteriseres som en Højskole, hvor man kan vælge sit Speciale - Søkrigskunst, Artilleri eller Søminelære.

Norge.

Den norske Søkrigshøjskole er en umiddelbar Fortsættelse af Kadetskolen, dens Elever er Sekondløjtnanter:

Norsk	2
Engelsk og Fransk	5
Historie, Geografi	2
Sømandskab	2
Søkrigskunst	3
Matematik	1
Astronomi	3
Navigation	1
Elektroteknik	4
Kemi	2
Maskinlære	2
Artilleri	3
Minevæsen	1
Maskinbygning	3
Legemsøvelser	5.

Totale Timeantal pr. Uge 39. Søkrigskunst c. 8%.

Norge har altsaa ikke nogen virkelig Søkrigshøjskole.

Man vil af dette se, at de fleste Søkrigshøjskoler er,

hvad man paa Fransk kalder: "Ecoles encyclopædiques" og Resten tager Sigte paa virkelig specialiseret Uddannelse i Søkrigskunst.

I Marts 1919 reorganiseredes den franske Ecole superieure og Rapporten, der er offentliggjort i Revue maritime er højst interessant. Den er afgivet af Viceadmiral de Guoydon og der skrives heri:

"Søkrigshøjskolen bør være en Skole i at føre Kommando, det er dertil man sigtede ved dens Oprettelse, men saa vel præciseret, som det var kan man ikke sige at det virkelig er bleven naaet. Deri er intet mærkeligt, da alt nyt ofte maa omdannes, inden det faar den ønskede Form.

I Vanskelighederne ved Skolens Oprettelse blev Skolens Fag kun en Slags Repetition og Komplettering af, hvad der var lært paa Kadetskolen, men idet man derefter gav efter for vore nationale Tendenser og Øjeblikkets Krav, lod man den tekniske Retning blive den raadende. Intet maa imidlertid være mindre teknisk end Kommandoføring; denne maa dyrkes, men den maa først og fremmest være menneskelig, det vil sige simpel i sit Væsen og befriet fra alt, hvad der oprindeligt har tjent til at opbygge den. Eleverne paa Søkrigshøjskolen sad blege, bøjede over deres Bøger, regnede matematiske Opgaver og forundrede sig over, at de var vendt tilbage til deres Ungdomsaars Studier.

En heldbringende Reaktion satte derved ind og gav sig allerede til Kende, da Krigen brød ud og Skolen opløstes.

Man erkendte da, at Søkrigshøjskolen ikke i sig selv bør være en teknisk Skole, men tværtimod en Skole, der tager Afstand fra Specialisering og hvor man lærer at generalisere sine forskellige Opfattelser af Tingene".

Den 15/1 1920 aabnedes Skolen efter Krigen. Skolens Formaal angives i dens Plan saaledes:

- 1) Forberedelse af et vist Antal Officerer til at udfylde Pladser, som den Kommanderendes umiddelbare Medarbejdere.
- 2) At forøge ved stadigt Studium af Krigen og dens Væsen Officerernes almindelige Kultur.

3) At sikre Enhed i Synspunkterne for den militære Opfattelse af Begrebet Kommandoføring.

Ved en Tillægsbestemmelse af 2/5 1921 fastsloges yderligere Skolens Karakter som en Stabsofficersskole ved følgende Bestemmelse:

" Søkrigshøjskolens vigtigste Formaal er at uddanne Officerer til Tjeneste i Stabene. Den har desuden til Formaal at forberede dem til Overtagelse af Kommandoposter og udvikle deres almindelige militære Kultur".

En særlig Afdeling for ældre Officerer: "Le centre des hautes Andes" har til Formaal at uddanne Officerer til Stabschefer og til selve de højeste Kommandoposter.

Man vil af det nys fremsatte se, at der findes en Række forskellige Opfattelser rundt om i Verden af, hvorledes den højere Uddannelse af Søofficerer skal foregaa.

Det er ikke muligt at paapege, hvorledes en Officersskole skal være - det ligger langt udenfor mine Evner -, men blot at pege paa, at man overalt i Verden indrømmer Uddannelsen til Stabstjeneste og i Søkrigskunst en højere Plads, end vi gør. De fleste Steder naar man dette ved kun at aabne Skolens Porte for et vist Antal udvalgte. Dette bør vi sikkert ikke gøre; det er en utvivlsom Fordel, at vi alle skal gennemgaa denne højere Uddannelse og saalænge det er muligt, bør man fastholde dette. Men Skolens Karakter bør være saaledes, at den først og fremmest tager Sigte paa at tilfredsstille Fordringerne til Uddannelse i Søkrigskunst og dernæst til Uddannelsen i Artilleri og Søminelære. Bliver der noget til Rest til de øvrige Fag - saameget desbedre, men de virkelige militære Fordringer bør først og fremmest tilfredsstilles uden Hensyn til disse andre sekundære eller tertiære Formaal.

Officerernes Uddannelse i disse Fag maa blive deres egen Sag, thi Raad eller Tid til Specialskoler, bliver der næppe og dette vil en Officer ogsaa kunne gøre. En Officer, der i 25 Aars Alderen har gennemgaaet Officersskolen, og som 10 Aar efter bliver Artilleriofficer i Niels Juel, maa alligevel uddanne sig selv, thi hvad han lærte af Artilleri for 10

Aar siden er gammelt, naar han skal bruge det. Skal man tilfredsstille de Krav, der stilles til saadanne Specialiteter som Artilleriledere, da maa der Specialskoler til, og saadanne har man ogsaa overalt i Udlandet. Officersskolen vil aldrig kunne gøre Fyldest her; det maa den senere Specialisering afgøre. Men et kan Officersskolen og den alene gøre: præge Officerernes fremtidige Liv paa et Punkt ved at have givet ham Kundskaber, der række til Bunden paa Søofficerens virkelige Speciale, Søkrigskunstens Omraade, saaledes at han baade har Midlerne i Hænde til at dyrke dette Speciale konstant igennem Livet og har faaet Interesse for det.

Historiske Kundskaber kan man ikke erhverve sig paa et halvt Aar - det kan man med artilleristiske - thi Historien hviler paa en dybgaaende Viden. En Matematiker kan regne sig til alt, men en Historiker maa vide, virkelig vide, langt mere, end en Matematiker.

Og paa Historien hviler hele Studiet af Søkrigskunsten.

Specialskole.

Er en Artillerispecialskole nødvendig

Whale island.

Maaske en saang Stabsofficersskole
og Artilleriskole.

Alde Alde for Elverne.

1390 Tunde hvoraf 280 Lokupskunst
Maakt er 525 Tunde.

Lærerne Forbunde med Flaadens Stab.

Farlige Doktriner.

Specialister
Provisor i Historie

Uddannelsen i Sverige for 3de Gang
Alle Direktorer.

14/11 22.

Sammandrag Brevet.

Som Afskrift for Officereskolen vil jeg gerne sige nogle Ord i Anledning af Regnskabdirektørens udmærkede og udtalende Foredrag paa sidste Møde.

Jeg vil begynde med at udtale min Glæde over, at han har reyt Spørgsmaalet - Udenvidsmeningen i ~~Kriget~~ paa Officereskolen - her i Selskabet med, for Planerne for Ordningen i Fremtiden skal fastlægges.

Det er af Vigtighed for os alle, at ~~Skolen~~ ^{Udenvidsmeningen} blive ordnet saa formaalstjenligt som muligt, og det er derfor af stor Betydning at høre Udsættelsen om Skolens Maal, Midler og Mønst, der naar alvorlig Interesse for Skolen, særlig som den arde Foredragsholder.

Naar vi skal diskutere Udenvidsmeningen paa Officereskolen, ^{i Fremtiden} maa vi gaa ud fra disse Foredragninger som grund, og jeg vil da gaa ud fra den nye Lovordnings Bestemmelser, nemlig:

- 1° at ~~Kadett~~ ^{den} ind Opsyset paa Kadettkoluen kræves Studieretningen alle de tilsvarende Eksamen,
- 2° at Kadettkoluen er besejret
- 3° at Officereskolen er besejret og skal gennemgaaes af alle L'officered.

Det kunde gaa over interessant at komme ind paa Spørgsmaalet, om man bedre skulde have en 1 aars Officereskole i Forbindelse med senere Specialskoler, og der kan sikkert sies meget baade for og imod en saadan Ordning, men det Spørgsmaal vil jeg for Øjeblikket lade ligge.

Naar de Mønstre er færdige, maa man kunne gaa ud fra, at man har et tilfredsstillende Maal af almindelig Dannelse. Formaalet med Kadettkoluen og Officereskolen tilsvarende er da at bringe Uvoerne

Of jeg er enig med ham i Hovedsagen, at Løbets-kræfterne er Hovedsagen paa Officereskolen. Naar jeg da alligevel vil sige Ordet, er det fordi jeg finder, at den Kommission, der for Tiden er udsat for at udarbejde Forslag til Skoleplaner, og hvoraf jeg er Medlem, rimeligvis vil komme til et andet og lavere Trin end for Udenvidsmeningen. Løbetskræfterne, end det Foredragsholderen foreslår.

Of den min Formodning vil jeg prøve at motivere.

de særlige Kendeskaber, som er nødvendige for gaa-
bedet nemlig Maade at gøre Fjeldet som Lo-officer
baade i Krig og i Fred.

Fordelingen af Fagene til de to Skoler
maa ske paa en saadan Maade, at Uevnere
ved Uddannelsen af Kadetkoloni kan gøre Fjeldet i
de Skillinge, som kan tilfalde de yngre Officerer,
og idvrigt saaledes, at der sæses Kursen til de
suppletive Skoleløvers Modultersquad.

Det bliver da ganske naturligt for
den Skole, som hovedsagelig kommer til at
bestaa af Kadetkoloni, og af de militære Fag
kan de mere elementære - saadanne som
kan henregnes til Skrivskaaudværel - saadanne
Artilleri- og Louisemateriel, Sejdmag og Regnede
sagundes i Uddannelsen.

I det hele og store vil
Officererne ved deres Uddannelse
især meget naturligt komme til
at staa paa samme Plaad-
punkt som tidligere med
den 4-årige Kadetkole og de
mindre Aulagsskoler.

Officerens Formaal maa være:

1° At give Uevnere saadanne teoretiske Ken-
de, at de kan gøre helt Fjeldet i Krigstid
i de Skillinge, de kan tilfalde Lo-officerer, ikke
alene i den nævnte Tid eller Skolens Ophor,
men om muligt et godt Stykke ind i Fredstiden.

2° At lære dem at arbejde og tænke
paa egen Haand.

3° At fuldstændiggøre deres militære
Kendeskaber saaledes, at de ogsaa i Fredstid kan
gøre Fjeldet i den modvare Alder.

De Fag, de bliver ind under Lo-
krigskurset, bliver derfor de vigtigste og dem,
der først maa sæses Kursen til ved Fordelingen
af Tæmning, og for saa vidt er og ganske
enig med den erede Foredragsholder.

De Skillinge, alle Lo-officerer
absolut maa have den fulde teoretiske Uddan-
nelse til paa Skolen, og som:

Artilleriofficer

Topografficer

Udf. for T.

U. F. Baade.

Udf. for T. U. F. Baade.
Hvis de to andre punkter, der
skal være i den nye Mening, at
man paa Officerenskoloni skal gennemgaa alle de

of rook Materiel, om alle de u gemenizaat van Kaderk...
 Het maas maas gaa ad ja, at in Office adu kan
 genofficte, maas kan kan ^{Kun word die u konniet of nyl, maas gaa} ~~Brey~~ derfor.
~~Hoe Materiel anpaar, mune of Kun, at~~
~~Elvone ^{men skal gaa} ~~leer~~ ^{Kendakal til} Principperne for Konstruktionum~~
 baade of yst & fremmed Materiel, de Vike-
 maade & Viskningssomraade & ^{ad} Udviklingsplaner,
 naadun at Elvone adu kan foje Udviklingu i
 Tidens Løb.

Derimot maas der lægges den største Vægt
 paa at lære Elvone Bruget af de forskellige Væbne
 & Pareringsmidler imellem dem, altsaa
^{anvendelse af disse} ~~anti-Elvone~~, P., U., & Flaadsdekning, Artilleri-
 leriskits- & Ekaadertaktik. Paa alle Taktikkens
Omraade hvi is efter min Mening lære
 Elvone alt, hvad is overhovedet kan.

Men ja at lære at anvende Taktikkens Sæt-
 ningu paa rette Maade maas Elvone have
 et rijs Kendakal til ^{baade yst & fremmed} ~~alt krigsmateriel~~ ^{til alle}
^{Natur} ~~Viskemaade~~ & ~~Viskningssomraade~~, & derfor bli
 Elvone paa Skolen lære Principperne for
 Konstruktion af yst & fremmed Materiel, &
 Maadun hvorpaa det vinker, & de Lignes,
 hvorpaa Udviklingu foregaar.

Opaa til Strategiens Læreregninger
 & deris Anvendelse ^{maas} ~~men~~ maas give Elvone et
 vist - ikke lilla rijs - Kendakal, ja at de skal
 kunne fortælle de Ordre & Direktioner, de faa
 & for, maas de skal handle paa egen Haand,
 at kunne gøse det paa rette Maade.

Men de egentlige Strategiske Overvejelser
 vilfalde først Officere i en senere Alder, &
 derfor tror is ikke ad u nødvendigt at søge at
 uddanne Elvone til ^{de} ~~Spidsledere~~ paa disse
 Omraade, & det vilde vel lilla ikke være
 muligt. Derom Elvone faa et godt
 Grundlag at arbejdes inden paa & lære at
 arbejdes paa egen Haand, maas det være ^{is for sig selv} ~~nok~~.

Is her ~~alligevel~~ ^{indda} det u rigtigt at anvende
 en meget nemdelig Vid paa Studiet af Strategi

Taktikkens maas lære
 de Tindu, der kan adlyde,
 uden Hensyn til de øvrige
 Ting - men lilla ikke
 flere, end den kan adlyde.

i forbindelse med Søkrigshistorie; ~~men~~ det er først
og anden del for et udmærket Middelt til at
lære Uvernen af Landet og uddraget Skibningerne paa
egen Haand.

Som Foredragsholderen bemærkede, kan
baade I. & T. sine Lærningerne, hvis Rigtighed
er fastslaaet gennem Tidene, men disse Lærningerne
er faa, simple og udfordrende, og det kræver ikke
lang Tid at lære dem, og vilde dem end Ulemperne
fra Historien. Det væsentlige er at anvende
dem paa rette Maade.

Til at indøve disse, og navnlig til at bringe
I. & T. ind i Plan med ^{den} Forhold og Krigsplan
visende et udmærket Middelt. ^{naar det er en anden praktiske, moderne former} Og ~~og~~ ~~er~~ ~~den~~ ~~for~~
~~meget~~ ~~vigtigt~~ ~~at~~ ~~bringe~~ ~~I. & T. med~~ ~~fra~~ ~~de~~ ~~filosofiske~~
~~Højde~~, ~~hvor~~ ~~de~~ ~~i~~ ~~Fagets~~ ~~Principer~~ ~~til~~ ~~svare~~,
~~med~~ ~~til~~ ~~Realiteternes~~ ~~Værdi~~.

For at lære endog den praktiske Form
og for vilde, at paa et nyt Liv i baade I. & T. Udvik-
lingerne, kan Skolen i lang Tid arbejder
paa at faa Lærerne i disse Fag paa Højstet
Udlandet.

Hvis vilde man have haft dem til
England eller U.S.A., da go kan Krigsfaringerne;
men hvoften de eller i Frankrig kunde det lade
sig gøre. Derimod Liphias det er faa det
ordent med Sverige, hvor det var Sædvanligt
at de drives baade s. & t. Krigsplan, og man
siger de to Lærere, Kpt. I. & B., i den Tid
med til Stockholm eller Norge.

Først naar de kommer tilbage de
kan det egnetly bestemmes, hvor mange
Tidens Skolen vil anvende paa Udvik-
lingerne i Taktik, Strategi, Krigsplan og
de andre Fag, saarom Marinorganisation
og Udvikling, og militær Kartografi, end
at de kan og vil sammenfatte under Ber-
egnelserne Søkrigskunst, da det blev gjort under
Foredraget. 1

1 man vilde kan den dog
sige allerede nu.

Udvalgte Udmøntninger af Tidsalder

sit Fagets Omfang, Van-
 skelighed; det vil i dette
 Tilfælde nærmest siges:
 Lærersens Kendskabsafgræde
 og hans Evne til at meddele
 sig sit Kendskab og til at

man da ikke alene læser Hensyn til den
 Betydning, man tillægger Fagene, men ogsaa
~~til den Grad det Skolens lærere vander over og deres~~
~~Vidste og Evne til at begynde sig paa skoleen det~~
 væsentlige fra det væsentlige.

Naar Tidsantallet skal fastslås ^{kan} ~~fast~~
 man bryde inden paa direkte Erfaring eller paa
 et Skole.

Foredragsholderens Erfaring ^{kom Lære} stammer fra
 de sidste Aarne af Krigs, hvor Skolen har været
 i Aarig og Undervisningsliden for Kræft i alle Fag.
 Lærerskolen har været raadet over 114 Timer, og
 hans Erfaring som Uler stammer fra en Tid, da
 Skolen gik i sit 2 Aarig, men ^{alt} Tidsantal, hvor
 Lærerskolen lærer de nye Gang kun 108 (125)

3 1912-13 blev Lærerskolens Tidsantal
 forøget til 230, og det er den eneste hollandske Skole,
 hvor dette er prøvet, for saa kom Krigs.

~~Krigs. Beretning~~
~~Var det var den Gang Lære, og det~~
~~egnes, som en Tallid efter hans Erfaring har været~~
~~berømt og parrende; i allefald har han forladt~~
~~modret det arbejde i den Skolekommission,~~
~~du skulde ^{for en af de mest for et Par Aar siden i Uledes af} betænke~~

at du af Krigs. Lære forstaaede Val, du
 er anført i Militærkommissionens Betænkning
 er noget, men ikke meget, store ind de af
 Krigs. Lære forstaaede. Og vilde af Hensyn til
 Krigs. Lære ganske have haft Tallid og delige
 forøget, men ogsaa det, dels fordi man ikke
 ansaa det for opportunt paa det daværende
 Tidspunkt - lige for Forsvarsløse skulde
 foretages - at lave ~~større~~ ^{for en kompetent Side} Forandringer dels
 fordi man ^{i Betænkningen} ~~iklærede~~ at Tallene ikke var
 bindende for Fremtiden.

At du skal være Lære i T. S.
 mener for ^{for en kompetent Side} ~~for en kompetent Side~~ at de ikke med Udbytte
~~kan~~ anvende store Tidsantallet ind de, da
 er anført i Militærkommissionens Betænk-
 ning - det er 240 foruden 24 Timer, der er

Naar Foredragsholderen
 er indtænkt 500 Timer, bør
 det ikke paa direkte Erfar-
 ings, men paa et Skole,
 der er baseret paa Foredrag
 i den svenske Lærerskole.
 Ligeså Lærerskolen.
 Men man må være
 forsigtig med at slutte
 fra Foredragene ind en
 Specialskoles Specialklasse
 som den svenske til
 en Almen skole som vor
^{Lære}
 I en Kommission, der
 var medet for et Par Aar siden
 i Betænkning af den nye Lærersko-
 lering for at Krigs. Lære, da
 den Gang var Uler for Skolen, der
 i Taktik, men det samme
 Tidsantal, og man må altså
 have ansat det for parrende.

blev anvendt til Foredrag i specielle Grom af
Fakultet.

Næst næst kom den tilbag fra Sverige,
u det undte, at de var andre Anskuelser, og
og u da parat til at stille dem i deres eventuelle
Krao om Udvildelse, i Alvor Tilfælde hvad
Faktik og Krigspil angaar.

Men der u go rigtigt et Læng Spning
til de 500 Tinner, som Foredragsholderen angik,
et Tal som han go nærmest kom til ud at
slutte fra den svenske Likhjshjshole Skole
deling. Man kan ikke direkte sammenligne
denne, der u en Specialskole Specialklasse,
med vor Skole, der u en Almskole.

og Principet u go indledende u
med Foredragsholderen. Likhjshjshole u
Hovedparten paa Officerenskolene, og i den Anledning
vil go gerne paapege Noevendigheden af, at
Udvildelse u i Persidde af en passende
Modulhed og har haft nogen praktisk Tje
med som Officerer, for Oplagden paa Skolen.

Man kan ikke med tilde-
lige Vildgale sunde dem paa
Skolen, lige efter ~~Kadetskolen~~
at de har fulde Kadetskolen.

I Sverige aude man det for naturlige
Olepa fra den svenske Likhjshjshole som
go halle med i Sverige, med at 4 Lærere
~~der~~ Mellemrum mellem Kadet- og Officerenskolene
var et Minimum, og go hvor halle ikke, at
det ho es ud vare rigtigt at gaa ^{synderlig} med den
Foredrag

P. L. Dahl.

14/11 22.

Dahl

Det forekommer mig, at man vel indse-
kjælleren af et nyt skolefor-
slag er indtaget til at se paa,
hvor det ^{oplyste} pædagogiske for-
skellen skal beeyles til.

Det man derfor
væl naturligt at ønske,
at skoleplanen er indse-
kjædet i sig, til en vis
til den nye pædagogik.

Imidlertid offi-
cielles indkomnebreve
og deres skoleindstilling
hvorledes det mig, at
de findes der en vis
kammerher. Og hvis
den indvænt ^{indkomne} metode,
hvis en kortere findes,
skal beholdes for frem-
tiden, en velde hvorefter
appreciere fra togt til
togt uer for den ene
værdighed til den anden
inden i en fulde plan,
som kan man nogle
komme inden om en skole
der en stærk teknisk for-
vel, ~~og~~ hvor

hvorfor skal en
appreciere sinne opvise den
indvæntig de glig for
i sin indvæntig, som
kan ikke ~~og~~ her til lejlig-
hed til at indvæntig sin
pædagogik med et klogt
studium.

Men et skoleind-
komnebreve kan dog nogle tomes at

et vore tiende hogs for
de c. 3 maanedes et togt
vare, og laeng mindre
kan man for tid til
et studere vandre ^{de} vinder
afdelingen indfor ma-
rinen for et kunnere vore
klar til at udgyde sin plads
naar det vore togt be-
gynder.

~~Det a kinn i gden
oplaes tilfaelde at~~

Et aibide, der
med et togt stulemng u
got i gden, maad de for
~~uatastelig~~ delogge, ved
at man stadig man
begynde forfer med
sit personeel.

Hvis der derfor
ikke foretages en rationel
forandring i vort uigalden-
de indkommanvordning
er i ikke, at man kan
komme bort fra en skole
hvor de tekniske for-
indtoges hovedpladsen.

Den igennem
en saadan ordning kan
man berettiget et krav
om at offentliggøre til en
hver tid skal vore klar til
en hver indkommanvordning.

Spalen ~~til~~ ^{hvide gel}

saad pald lagges & kort
tid efter forstikalen,
for at det her lobe stadig
vinder i pakt mindre.

Alle del af de
spkeige historiske skidde.

som man nu maatte
sløge til fordel for beh-
viken og som for quind
af Ueberens maadighed
praktiske modet
maatte indkøles, maatte
i saa far deres for en
slags statiskale en halv
stus saa efter afficere-
skalens slutning, en skale
hvortil adgangen var abt,
glorisk og hvor statiskale
maniere, gængselik, og
spørgsmaal, kystgeografi og
strategi og taktik indtogs
handedholden og.

Men nu der
nye fladdelov kunde det se
ud, om om der skulde kom-
me en forandring uelgs
i indkomningsforholdet.

Men nu man
tieryelladende beredde
sig efter at give afficere-
de langere tids konstrukt
indkomnings i divisio-
nerne, et forhold der jo
u saa godt kunde for en
de maniere, hvor en ¹⁴3000
tørnes anseendes og
kunst kan man gaa en
slags praktisering af affi-
cererne, idet man maaske
maa ~~stille~~ sande
mellom specialist og prak-
tiker.

Men alle forhold
syner sig i en man have
en forandrende indvirk-
ning paa den skolemaadig

uddannelsen af officererne.

Ved de specielle
færdigheder de nu kommer til,
kan man i længst højere
grad end tidligere blive for-
holig med sit materielle
tekniske og taktiske an-
vendelse.

Det er punkt-
vis som springmålet,
om man ikke kan løse
den tekniske under-
visning om for officerens
lære.

Ja efter min me-
ning ~~de~~ ~~de~~ hvide offi-
cerskolen først løses.
Efter efter afgangen fra
Købstskolen, for at de
ringere officerer kunde for-
en praktisk modernitet,
inden for marinen
hovedsagelig, ~~saaledes~~
idet de saa vidt muligt
fik lejlighed til at vakte
kommandeul et andet
hovedsagelig, saa at man
ikke, som nu, kan nøds-
gættede, de stadig har et
i lydfornærskelse eller
som stadig har et dees
ben i en togetbort, til
trods for, at de er indelukk-
ket til togetbortbortbort,
inden mobilisering.

Ved at ~~ikke~~ løse
officerskolen for alle
tidspunkt og hængte en
2-arsig skole, vilde
man i forbindelse med

de lauge iðkommandu
 tinnu orlof, den tek-
 niske undervisning, soale-
 des at man i stedet for at
 lauge sig i mekaniske
 færdigheder som ^{for} horende
~~betragtninger~~ skuespil og kaller-
 ne skuespil og skifepelis
 eller horende den lille
 færd for horende af
 sikkerhedsoprettelse ^{med et andet} og an-
 brug, kunde man en ge-
 nsejning af de tekniske
 hovedprincipper, og en
 grundig undervisning i
 materielle anordninger
 i vor marine, ~~og best~~
~~best~~ dels udførelse - og
 det ikke omvendt er rigtigt,
 men som det mener sig
 for. Vore tekniske skyde-
 færd og færdigheder, vor
 torpeder ^{forvaltning} fart og viden,
 sikkerhedsbetragtninger og dets
 anordninger. o.s.v. o.s.v.

Man skulde hermed
 faa et lidt videre syn for
 teknisk og dens anord-
 nelighed.

Hvis man det forste
 saa hestæftede sig med
 dette og i forbindelse med
 forbindelse og skrift-
 historie, og den mellem-
 liggende kommer som
 det tekniske anord-
 i praksis, som for sig, at
 man det vilde saa
 vilde vor moderne til at
 hellige sig de videregående

Stabeljerner og manns-
organisation

de tekniske problemer i
forbindelse med Skat-
tegi, Skattepolitik, og Byg-
geografi, og særlig
opnaa en officiersuddan-
nelse i en eller flere klasser.

Efter afslut-
ningen kunde saa den
regulering udkommende
til omis begrundet, hvor
man tog hensigt hen-
syn til officerernes in-
teresser, og hvor saa sam-
tidig den specielle tekniske
uddannelse paabegyndes
af officererne selv.

Kritikken har det
helt naturlige at den ikke den
vigt som ~~den~~ alder-
opgaver vilde give det,
men da jeg, som jeg som
man sig, vidder mest
i det har man hyppigt
lejlighed til at minde
hvor skoen tykker, og
jeg tror, at man ved den
helt naturlige ordning
vilde kunne tilfredsstillende
ppt. Schaffelitzky's krav
i en mindre lidt moti-
ficeret grad.